[illegible]

[illegible]

[illegible]

15
1227
71

ئوسمانجان ساۋۇت

تاڭلار بىلەن سۆزلىشىش

(شېئىرلار)

图书在版编目(CIP)数据

黎明之谈:维吾尔文/乌斯曼江·萨吾提著。— 乌鲁木齐:新疆人民出版社,2000.7

ISBN7—228—05919—0

Ⅰ.黎… Ⅱ.乌… Ⅲ.诗歌—作品集—中国—当代—维吾尔语(中国少数民族语言)Ⅳ.I227

中国版本图书馆CIP数据核字(2000)第66276号

责任编辑:巴力江·扎帕尔

封面设计:艾克拜尔·萨里

黎明之谈 (维吾尔文)

(诗集)

乌斯曼江·萨吾提 著

新疆人民出版社出版

(乌鲁木齐市解放南路348号 邮政编码830001)

新疆新华书店发行

喀什维吾尔文出版社印刷厂印刷

850×1168毫米 32开本 7印张 2插页

2000年9月第1版 2000年9月第1次印刷

印数:1——3,000

ISBN7—228—05919—0/I·2171 定价:12.50元

مەسئۇل مۇھەررىرى : بارىجان زەپەر
مۇقاۋىنى لايىھىلىگۈچى : ئەكبەر سالىھ

تاڭلار بىلەن سۆزلىشىش

(شېئىرلار)

ئوسمانجان ساۋۇت

*

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى نەشر قىلدى
(ئۈرۈمچى شەھىرى جەنۇبىي ئازادلىق يولى 348 №)
شىنجاڭ شىنخۇا كىتابخانىسىدىن تارقىتىلدى
قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى باسما زاۋۇتىدا بېسىلدى
فورماتى : 850×1168 مىللىمېتىر 32/1
باسما تاۋىقى : 7 قىستۇرما ۋارىقى : 2
2000 ـ يىل 9 ـ ئاي 1 ـ نەشرى
2000 ـ يىل 9 ـ ئاي 1 ـ بېسىلىشى
تىراژى : 3,000 — 1
ISBN7—228—05919—0/I・2171
باھاسى : 12.50 يۈەن

مۇندەرىجە

تارىخقا .... (1)
نۇر ـ مۇقەددەس .... (3)
تاشقا تامغان تامچىلار .... (5)
ھېكمەت .... (10)
تاغلار بىلەن سۆزلىشىش .... (15)
قۇياشنىڭ باغرىغا سىڭىپ كېتىمىز .... (35)
باھار بىلەن سۆزلىشىش .... (40)
ئۇنتۇش .... (51)
گۇلى رەنا .... (53)
يېڭى كۇن قەسىدىسى .... (57)
تولۇن ئاينىڭ يۇزىدە .... (61)
قۇياشتىكى سادالار .... (64)
ھايات، سۆيگۇ، تەبىئەت، تۇپراق .... (67)
مەن ساڭا بەردىم بىپايان دېڭىز .... (73)
ئۇچرىشىش .... (83)
ئۆكۇنۇش .... (85)
قىيا تاشتىكى سۇرەتلەر .... (89)
پەرىشتە پۇتۇكلىرى .... (91)
ھاياتچۇن، سۆيگۇچۇن كۆتۇرەيلى جام .... (98)
يۇلتۇز .... (101)
ئۆتۇنۇش .... (103)
پاكلىق .... (104)

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.com

ئوغلان .... (106)
ئامەت .... (108)
سەرۋىناز كۈن .... (109)
دوختۇر بىلەن سۆھبەت .... (111)
مەرۋايىت .... (113)
مەن چىقىن، مەن ئاپتاپ، مەن سامانيولى .... (114)
مەشۇقىمغا .... (117)
مۆجىزە .... (118)
تۇرنا .... (120)
ئىلھام بىلەن سۆزلىشىش .... (122)
ئىدىقۇت .... (123)
كونا كۆزلەر .... (125)
سېغىنىش .... (128)
ئىستەك .... (129)
ئەقىدە .... (130)
دىل ئەمرى .... (131)
خەتەر .... (132)
يېشىللىق .... (133)
رۇبائىيلار .... (134)
بوسۇغاڭدىن باشلىنىدۇ ۋەتىنىڭ، قاياش .... (137)
شېئىرىيەت مەملىكىتى .... (139)
ئانا تىل .... (141)
يامغۇر .... (143)
بىر قەدىمىم بولدى تېخى مىڭ پەرۋاز .... (144)
ئاق بۇلۇت، قارا بۇلۇت .... (146)
يېلىنجايدۇ شەپەق تۇيغۇلار .... (147)

هازا كۈيى .... (149)
ئانا تۇپراق قەسىدىلىرى .... (152)
كۆكلەم ـ كۈي .... (155)
تاغ ناخشىلىرى .... (158)
تۇندىكى ئۆندەرەشلەر .... (162)
ئۇچرىشىش .... (167)
«تەڭرىتاغ شامالىرى» نىڭ بەت چۆرىسىگە يېزىلغان شېئىرلار...(170)
ھەسەل ھەرىسى .... (175)
ئەسلەش .... (177)
ئاق يۇلتۇز .... (179)
سەپەر كۈيلىرى .... (181)
ئاي .... (202)
ئېسىلىپ كېلىمەن ئاياغلىرىڭغا .... (204)
ئۆتۈنۈش .... (206)
لۇكچۇن نەزمىلىرى .... (208)
تۇپراق .... (210)
شائىر .... (212)
باغلىرىمۇ گۈل دېدى سېنى .... (214)
سۆيگۈ كەلسە قاچىدۇ رىيا .... (215)
ئۆز-ئۆزۈمنى يېرىش............................ (217)

تارىخقا

ھەر بىر كۈنۈم بىر ۋاراق قەغەز،
سىناش بېرىپ تاپشۇرغان ساڭا.
توقۇغىنىم يىپەكمۇ، سەگەز؟
كېسىمىڭنى بېرىسەن ماڭا.

ئۇ قەغەزدە ھەممە نەرسە بار،
ئۇيات، ۋىجدان، ھەسرەت، مۇھەببەت.
ئەل سۆيگۈسى ئاچىدۇ دىدار،
مەڭگۈ قۇدرەت ئالەمدە پەقەت.

ھەر تۇنۇمىمۇ ئاشۇ تەقلىدتە
نەزەرىڭدىن ئۆتىدۇ جەزمەن.
ئۇنتۇلمايدۇ خورەكلىرىمۇ
مەشۇقۇمنى ئۇخلاتمەي ئەزگەن.

قاتتىق باسقان قەدەملىرىمنىڭ
ئايدەك ئېنىق بولار ھېسابى.
كۆپ كۆتۈرگەن قەدەھلىرىمنىڭ
ھالال-ھارام، گۇناھ-ساۋابى.

يۈزۈم يورۇق ھەر كۈنۈم ئۈچۈن،
خىسلىتىمنىڭ سىرى كۆچمىدى.

ئەسىردىن سوڭ تاراشلا پۈتۈن،
ئادەملىكىم ياندى، ئۆچمىدى.

تۆكۈلدى ئەسەبكە ئەينەك كۈكۈنى،
قاقشىدى يۈرىكىم، قاقشىدى يارام.
سۆكۈلدى پالانى يەنە پۈكۈنى،
(قارادىل ئادەملەر نەقەدەر قارام.)

كېسىشمەس سىزىقلار كېسىشتى دەرھال،
يىرىلماس ئېقىنلار تارام ۋە تارام.
بولۇۋېلىپ كۆپ داللار، كۆپ ئېلىپلار دال،
چېكىنى يوقاتتى ھالال ۋە ھارام.

قانداق دىل ئەمرىنى سۆزلەيدۇ بۇ تىل،
قانداق دىل مەيلىنى قىلماق بولۇپ رام؟
مەن بەرسەم نېمىنى، ئۇ بېرەر دېدىل
قولاقىا تىنچلىق - قولاقىا ئارام.

1988-يىل سېنتەبىر، ئۈرۈمچى

نۇر مۇقەددەس

دۇنيا دېگەن بىر سەھنە، ئوينالماقتا ئويۇنلار،
قامغاقلارنى ئېپكەتتى موللاقلىتىپ قويۇنلار.
بىر تەرەپتە قىسىلسا تىزىق-تىزىق ئۇنچىدىن،
بىر تەرەپتە باغلاقلىق قارا قىلدا بويۇنلار.

تەبىرى بار تەمەچتەك ھەر نەرسىنىڭ، ھەر كىمنىڭ،
ئۆز ئېتى بار ئۆزىچە ھەر گىياھنىڭ، ھەر چىمنىڭ.
يۈرەكلەرنىڭ سۈرىتى جۈپ ئاياغتىن قالغان ئىز،
تىلى چىقار بىر كۈنى تۇغما گاچا تىلسىمنىڭ.

كۈلكە-يىغا قېرىنداش، ئايلار بىلەن لايلار ھەم،
ھېلى كۈلگەن تېلىقىپ، يىغىسىنى سايلار ھەم.
زەر چۈشمەيدۇ زەر ئاشىق-زەرگەرلەرنىڭ قولىغا،
كەتمىنىنى «كەتمەنچى» ئالتۇن بىلەن ئايلار ھەم.

چىقار تېخى بىر پىلدىن تارتساڭ بىر تال قىل ئېغىر،
تارازىنىڭ ئىمانى شەيتان يۇتقان ماي بېغىر.
ئاتىلىدۇ كارۋان دەپ يول يۈرەلمەس پالەچلەر،
يۈرسە كارۋان ئۆرتىنىپ تاپان يېغىر، پۇت يېغىر.

بۇلبۇل تۆككەن كەۋسەر كۈي تورغايلارغا تەن بولۇپ،
بۇلبۇلنىڭ مەست، تورغاينىڭ تىل تاڭلىيى قەنت بولۇپ.

مۆجىزىگە سانىلار زەھەر تامغان مىكىرلەر،
قارىغۇ ئامەت كېپ قونار ئاپەتلەرگە ئەن بولۇپ.

تۆگە تارتسا ئېشەكلەر ئارغىمىنى يېگەنتىم،
بۇ سۈرەتنى ئالەمنىڭ دەل سىيماسى دېگەنتىم.
يالغان تۇرار ھەمىشە باش بۇرنىدا قاتارنىڭ،
قاتار كەينى ھەقىقەت! بۇنى ياخشى بىلگەنتىم.

بۇ پەريادى زېمىنىنىڭ ئەلمىساقتىن ئۆزگەرمەس،
يۈرەك بىلەن ئاڭلىغان ئۇ پەريادنى زەبەردەس.
ئېرىغدالماس ياشلاردىن پانىي ئالەم داغلىرى،
نۇر بېرەيلى ئۈنىڭغا، نۇر مۇقەددەس، مۇقەددەس!

1988- يىل سېنتەبىر، ئۈرۈمچى

此为试读,需要完整PDF请访问: www.ertongbook.com

تاشقا تامغان تامچىلار

1

تاڭ پەيتى ياپراقتا تامدى بىر قەترە،
سىنغا سىن كىرىپ، يۇيۇلدى غۇبار.
ئۇ-تامغان، ئېھتىمال، خۇش پۇراق ئەترە،
يېرىلدى دىماغلار، ئاڭقىدى ئىپار.

بىر گەۋدە شۇ تاپتا ئىككى مەۋجۇدات،
سۇدىكى ئايدا بار شۇنداق قىياپەت.
بىر گەۋدە شۇ تاپتا ئىككى مەۋجۇدات،
يوقالدى ياپراقتا
كەلگەن قىيامەت.

بىر گەۋدە شۇ تاپتا ئىككى مەۋجۇدات،
ئەقلىنى چىللايدۇ ھېكمەت كۆپ كۆرەك.
بىرىگە بىرى ئەم ئىككى مەۋجۇدات،
يۇيۇلدى بۇ ئالەم، يۇيۇلدى يۈرەك.

2

سىن ئەينەككە سىنىمىز چۈشسە،
سىرلىرىمىز نەگە چۈشەر راست؟

ئالەم ئارا سىر ئەينەك پۈتسە،
سىرى ئەلۋەك ئادەملەرگە خاس.

سىنى بىلەن سىرى ئەينەككە،
مانا مەن دەپ پارلىشىپ تۇرسا؛
چېگىشلىكى قايسى بىر چەكتە،
دىللار دىلغا قارىشىپ تۇرسا.

بىز سىر بولۇپ كەلسەك ئالەمگە،
سىر ئالدۇرۇپ كەتمىكىمىز بار.
سىر كۆرستەر ھەممە ئادەمگە،
ۋاقىت دېگەن ئەينىكىمىز بار.

3

ھەر كىشىنىڭ بىر دەۋرى، بىر باھارى بار،
قىسمەتلەرگە چېگىلگەن بۇ كېسىم باشتا.
ھەر كىشىگە بىر بەخت، بىر كېلەچەك بار،
ئوقۇ، دوستۇم، بۇ مۆھۈر قاپقارا تاشتا.

ھەر كىشىنىڭ بىر دەۋرى، بىر باھارى بار،
نۇر باغرىدىن ئالالماس بۇ نۇرنى ھېچ كىم.
ھەر كىشىگە بىر قۇياش، مىليون يۇلتۇز يار،
(رۇجەكلەردە شولىلار، تۇرىدۇ تىنچ كىم؟)

ھەر كىشىنىڭ بىر دەۋرى، بىر باھارى بار،
پۈتمەس كۈي بۇ ھەر تۈنگە، ھەر بىر ناھارغا.

ھەر كىشىنىڭ بىر دەۋرى، بىر باھارى بار،
قۇتلۇق بولسۇن شۇ دەۋران،
ئاشۇ باھارغا!

4

بەرمەي ئىلھام، بەرمەي ھېس، پىرنىڭ باغرى قاتقاندا،
تۇنلەر بىلەن مۇڭدىشىپ، ئايئاق تاڭلار ئاتقاندا.
ئاتەش پىكىر، ئاتەش ئوي، قۇرلار سويلاپ تىزىلماي،
گىچماچ، ھەر خىل سىزنقلار ئاق بەتلەردە ياتقاندا.

مۇڭ بۇرغىسى بۇرغىلاپ،
يۈرىكىمنى قازغاندا،
بەخت قۇشى كۆندىكى ئادىتىدىن ئازغاندا.
ئالۋۇنلارغا ئايلىنىپ، ئاق قۇچاقلىق ئۇپۇقۇم،
قوزۇق بولۇپ ۋۇجۇدۇم قېقىلغاندا بازغاندا.

يەردە يەر بوپ تۇرغاندا، ئۇياتلارغا مۆكۈنۈپ،
نىچۇن ئاڭا يېپىشتىم دەپ تۇرغاندا ئۆكۈنۈپ.
دىلغا ھاكىم تۇيغۇسى مەڭگۇ مەھكۇم ئادەمنىڭ،
تەنلەرگە تايىنىپ تۇرغىنىمدا سۆكۈنۈپ.

سەن كۆرۈندۈڭ كۆزۈمگە ئانا بۇغدا پەرىشتەم،
يوقاتقىنىم تېپىلدى، ئۈزۈلمەيدۇ سەررىشتەم.
پىرىم ماڭا باغلاندى، مەن پىرىمغا باغلاندىم،
كۆيلىرىمدە يوق ئەمدى چارچاڭ، قىرتاق كەرىش[1]تەم.

---

[1] لاۋزا، توپا تەم مەنىسىدە.

5

شامال بىلەن مۇڭداشتىم، ياپراق بىلەن مۇڭداشتىم،
تەۋەككۈل دەپ ئاخىرى مۇڭلار بىلەن قوغلاشتىم.
ئۆز دەردىڭنى ئۆزۈڭ تارت، مالال قىلما ئۆزگىنى،
دېگەن سادا ئاڭلىنىپ، ئۆزگىلەرنى ئويلاشتىم.

ئۆلمەي تۇرۇپ ئۆزۈمنى پىلسىراتتىن ئەپ ئۆتتۇم،
قىلنى قىرىق يارغاندەك، جان-جېنىمنى يەپ ئۆتتۇم.
كەلگەن سۆزنى ئاغزىمغا، بوغۇزۇمغا يۇتماستىن،
پەرى قايسى، جىن قايسى؟
بىرنى قويماي دەپ ئۆتتۇم.

بولسا ئەگەر سۆيگۈسىز ئىتقا تاشلا يۈرەكنى،
يوق بولسىمۇ يەڭگۈشلەش ئىمكان ئىچرە بۆلەكنى.
ئوتۇن قىلىپ قالايمەن،
ئۇشتۇپ، ئۇشتۇپ، مىڭ ئۇشتۇپ،
ئۆزگىلەرنى ئۆز بىلىپ، ئېگىلمىگەن بىلەكنى. . .

مەڭگۈ دۈشمەن ئۆز ئارا قۇلاق بىلەن كۆزلىرىم،
بېقىنىدۇ كۆزلەرگە ئەسلى قەسەم سۆزلىرىم.
قارا بولسا قارلىغاچ، بىراق ئۇنىڭ ئىچى ئاق،
دەيمەن! تورقا ئەمەستۇر، ئاددىي بۆزدۇر بۆزلىرىم.

ئاقساپ ئۆتتى بىر جانان، قايرىلىپتۇ ئايىغى،
قايرىلىشتىن قۇتۇلماس ئادەملەرنىڭ ياپىقى. . .
چۈشىنىشتۇر بۇ بەلكىم، ئاقساق دېمەي قويغىنىم،
سادا بېرىپ تۇرسىمۇ
توكۇلدىغان تايىقى. . .

زۇكۇنلىشىپ چىقىمەن روھىم بىلەن ھەر تۈندە،
جاۋابكارنىڭ ئورنىدا ئۇ بايقۇشۇم ھەر كۈندە.
- ئادەملەرنى دېگەنتىڭ،- ھەر زاماندا چۈشەن،- دەپ،
- چۈشەنمىگەن يېرىم يوق، ياشا!- دېدىم مىڭ ئۈندە!

زۇكۇنلىشىپ چىقىمەن روھىم بىلەن ھەر تۈندە،
جاۋابكارنىڭ ئورنىدا ئۇ بايقۇشۇم ھەر كۈندە:
- ئەسكەرتەتتىڭ ھەمىشە ئۆزگىلەرنى ئۆزۈڭ دەپ،
- ئۆزۈڭ بولغان يېرىم يوق،- ياشا! دېدىم مىڭ ئۈندە.

زۇكۇنلىشىپ چىقىمەن روھىم بىلەن ھەر تۈندە،
جاۋابكارنىڭ ئورنىدا ئۇ بايقۇشۇم ھەر كۈندە:
- ئادەم دېگەن تەڭ ئۇلۇغ،- دېگەن ئىدىڭ
ھېزى بول،
- ئېشىپ كەتكەن يېرىم يوق، ياشا!- دېدىم مىڭ ئۈندە.

ئادەمئاتا سالغان كوي، ھاۋا ئانا سالغان كوي،
ئادەم دېگەن مۇھەببەت،
ئادەم دېگەن قىزىق توي.
چۈشەن دەيدۇ يۇلتۇزلار،
سۆيۈش دەيدۇ قۇياش، ئاي،
ئاپتاپتىمۇ شۇ سادا،
كائىناتقا سۈندۇم بوي.

1988-يىل نويابىر، ئۈرۈمچى

ھېكمەت

1

ئارپىغان بۇغداي بولۇپ ئۆسسۈۋېرىدۇ،
نەزەرى شەمشەردەك دېھقان بولمىسا.
سەرراپلار سۇ بولۇپ ئېقىۋېرىدۇ،
سەپەردە تۇغۇلغان كارۋان بولمىسا.

بۇزغۇن قۇم زەر بولۇپ كېتىۋېرىدۇ،
ئۇن قولى ئۇن ئالتۇن زەرگەر بولمىسا.
ئېشەكلەر تۇلپار بوپ چېپىۋېرىدۇ،
مەنزىلى بەك قاتتىق سەپەر بولمىسا.

شەيتانلار ئادەم بوپ ياشاۋېرىدۇ،
ئايرىشقا بىر ئۆلچەم كېپىل بولمىسا.
مىكىرلەر ۋاپانى قاساۋېرىدۇ،
ياخشىلار ياخشىغا ئىجىل بولمىسا.

تىلەيمەن چۆللەردە سۇغا ئېرىشەي،
ئالدانماي، ئالدىمدىن سەرراپنى كەتكۈز.
ئېگىشمەي ئۆتكەنتىم، مىڭ رەت ئېگىشەي،
ئادەممەن، ئادەملىك شەرەپنى يەتكۈز.

此为试读，需要完整PDF请访问： www.ertongbook.com